

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ДАНИЛЬЧУК ДАНИЛО ЮРІЙОВИЧ

Допускається до захисту:
завідувач кафедри
менеджменту та поведінкової
економіки Дороніна О.А.

«__» _____ 2022 р.

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ

Спеціальність 073 Менеджмент

Кваліфікаційна (бакалаврська) робота

Керівник:

д.е.н., професор

Климчук О. В.

Оцінка: ____ \ ____ \ ____

Голова ЕК: _____

Вінниця - 2022

АНОТАЦІЯ

Данильчук Д. Ю. Управління інвестиційною діяльністю організації.
Спеціальність 073 «Менеджмент», спеціалізація «Менеджмент». Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2022.

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретико методологічні засади та практичне використання методів управління інвестиційною діяльністю на підприємстві ТОВ «Бердичівський пивоварний завод».

Ключові слова: менеджмент, підприємство, управління, завод.
Дипломна робота: 36 с., 9 табл., 2 рис., 4 дод., 22 джерела.

ABSTRACT

Danilchuk D. Management of investment activity of the organization. Specialty 073 "Management", specialization "Management". Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, 2022.

In the qualification work the theoretical and methodological principles and practical use of methods of investment activity management at the enterprise of LLC "Berdychiv Brewery" are investigated.

Keywords: management, enterprise, management, plant.

Thesis: 36 pp., 9 tables, 2 figures, 4 appendices, 22 sources.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Зміст поняття «інвестиційна діяльність» та її види	6
1.2. Управління інвестиціями підприємства: поняття і основні задачі.....	7
1.3. Основні принципи і етапи управління інвестиційною діяльністю підприємства	12
Висновки до розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «БЕРДИЧІВСЬКИЙ ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД»	17
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Бердичівський пивоварний завод».....	17
2.2. Аналіз системи управління інвестиційною діяльністю ТОВ «Бердичівський пивоварний завод»	23
Висновки до розділу 2.....	28
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «БЕРДИЧІВСЬКИЙ ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД»	29
3.1. Вибір оптимального джерела фінансування інвестиційної діяльності	29
3.2. Автоматизація інвестиційної діяльності підприємства	32
Висновки до розділу 3.....	35
ВИСНОВКИ	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	39
ДОДАТКИ.....	42

ВСТУП

На даний момент в нашій країні панує криза, яка має негативний вплив на діяльність підприємств – вона призводить до зменшення обсягу виробництва, скорочення робочих місць, а також до послаблення інвестиційної активності суб'єктів господарювання.

Управління інвестиційною діяльністю підприємства – це частина загальноекономічної системи управління підприємством, яка має свою мету. Професійне управління активами різних цінних паперів (акцій, облігацій та інших цінних паперів) та інших активів (наприклад, нерухомості) з метою досягнення визначених інвестиційних цілей на користь інвесторів. Інвесторами можуть бути установи (страхові компанії, пенсійні фонди, корпорації, благодійні організації, навчальні заклади тощо) або приватні інвестори (як безпосередньо через інвестиційні договори, так і частіше за допомогою колективних інвестиційних фондів, наприклад, пайових фондів або фондових бірж) називається інвестиційним менеджментом. Інвестиційна діяльність підприємства це цілеспрямований процес формування необхідних інвестиційних ресурсів, збалансований відповідно до обраних параметрів інвестиційної програми (інвестиційного портфеля) на основі вибору ефективних об'єктів (інструментів) інвестування та забезпечення їх реалізації.

Об'єктами інвестиційної діяльності є новостворювані, модернізовані основні фонди та обігові кошти, цінні папери, цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інші об'єкти власності, а також майнові права та права на інтелектуальну власність.

Вивчення теоретичних основ інвестиційного менеджменту сприяє кращому розумінню тонкощів вкладення коштів в різні об'єкти інвестування та допомагає набути професійних здібностей у прийнятті та реалізації управлінських рішень у сфері здійснення інвестицій з метою отримання прибутків, соціального та/або екологічного ефекту.

Мета даної роботи - проаналізувати ефективність управління

інвестиційною діяльністю на ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» відповідно з існуючими теоретичними надбаннями у цій сфері та обґрунтувати пропозиції щодо удосконалення управління інвестиціями на даному підприємстві.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні питання:

- Розглянути теоретичні основи управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- Провести аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства;
- Розглянути результати інвестиційної діяльності ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» та особливості управління нею;
- Визначити можливі шляхи удосконалення управління інвестиційною діяльністю на даному пивзаводі та обґрунтувати економічну доцільність впровадження запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження - інвестиційний менеджмент ТОВ «Бердичівський пивоварний завод».

Предмет дослідження - теоретичні та практичні засади покращення управління інвестиційною діяльністю на пивоварному заводі Бердичева.

Під час написання роботи використовувались такі інформаційні джерела як: періодичні видання, наукова література (підручники, монографії), нормативно-правова документація, мережа Інтернет, статистична та фінансова звітність підприємства.

При написанні даної роботи були використані такі наукові методи: монографічний, порівняння, узагальнення, систематизації, аналіз і синтез, методи кількісного, абстрактно-логічного аналізу тощо.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох основних розділів, висновків до кожного розділу, списку використаної літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Зміст поняття «інвестиційна діяльність» та її види

Розмаїття форм і видів інвестицій потребує застосування спеціальних методів управління ними. Проте, окремі групи інвестицій мають спільні ознаки, що дозволяє застосовувати стосовно них однакові підходи до управління. Відповідно до таких ознак виділяють різні види інвестицій, зокрема[1]:

1. За об'єктами вкладення капіталу:
 - реальні інвестиції;
 - фінансові інвестиції;
2. За періодом інвестування:
 - короткострокові інвестиції (вкладення капіталу на період до одного року);
 - довгострокові інвестиції;
3. За рівнем інвестиційного ризику:
 - безризикові інвестиції (вкладення засобів в об'єкти інвестування, за якими відсутній реальний ризик втрати капіталу або очікуваних доходів);
 - середньоризикові інвестиції;
 - високоризикові інвестиції;

Головна мета інвестиційної діяльності – підвищення вартості підприємства. Досягнення головної мети інвестиційної діяльності забезпечується розробкою та реалізацією інвестиційної стратегії підприємства. Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» об'єктами інвестиційної діяльності в Україні є[1]:

- новостворені та ті, що реконструюються, основні фонди, а також обігові кошти в усіх галузях народного господарства;

- цінні папери (акції, облігації та ін.);
- цільові грошові внески.

Суб'єктами (учасниками) інвестиційної діяльності є:

- інвестори (замовники);
- виконавці робіт (підрядники);
- користувачі об'єктів інвестиційної діяльності;
- постачальники товарно-матеріальних цінностей, обладнання та проектної продукції;
- юридичні особи (банківські, страхові та посередницькі організації, інвестиційні фонди та компанії та ін.);
- громадяни України;

Індивідуальні інтереси учасників інвестиційної діяльності реалізуються таким чином:

- інвестори у даному разі отримують повернення вкладених капіталів і передбачені дивіденди;
- замовники отримують реалізований інвестиційний проект та доходи від його використання;
- керівник проекту та його команда отримують плату за контрактом, додаткову винагороду за результатами роботи та формування прибутку, а також підвищення професіонального рейтингу;
- інші зацікавлені сторони отримують задоволення своїх інтересів[1].

Отже, розглянувши сутність понять «інвестиції» та «інвестиційна діяльність», можна зробити висновок, що теоретичні дослідження у сфері пошуку єдиного трактування вище вказаних термінів тривають.

1.2. Управління інвестиціями підприємства: поняття і основні задачі

Інвестиційна діяльність на підприємстві складний і багатогранний процес. У ньому задіяні всі види ресурсів підприємства. Результат інвестиційної діяльності залежить від того як їм керують. Управління

інвестиціями на підприємстві здійснюється вищим рівнем керівних кадрів підприємства і рядом служб підприємства.

Варто зауважити, що в науковій літературі досить часто, і ми поділяємо цю думку, управління інвестиційною діяльністю ототожнюють з інвестиційним менеджментом, і лише в деяких роботах автори наголошують на тому, що управління повинно базуватися на концепції інвестиційного менеджменту, тим самим розмежовуючи ці поняття[9].

Активний підхід до управління інвестиційною діяльністю підприємства передбачає прийняття інвестиційних рішень на основі інформації, яка не врахована іншими учасниками ринку, що спрямовані на отримання рівня прибутковості (дохідності) від інвестицій вищої за середньоринкову. Пасивний підхід до управління інвестиційною діяльністю підприємства має на меті забезпечити прибутковість (дохідність) інвестування не нижчу за середньоринкову при одночасній максимальній нейтралізації різноманітних ризиків на основі диверсифікації інвестицій[11].

Підхід до управління інвестиційною діяльністю підприємства з використанням прямих прийомів передбачає здійснення інвестиційної діяльності на основі дотримання аксіом інвестиційного ринку, які виникли в результаті узагальнення практичного досвіду у формі певних правил. Підхід до управління з використанням побічних прийомів полягає у використанні при здійсненні інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання формальних розрахунків.

Контрольоване управління інвестиційною діяльністю підприємства здійснюється за нормальних, передбачуваних зовнішніх та внутрішніх умов інвестування у відповідності до стратегічних цілей розвитку господарюючого суб'єкта. Неконтрольоване управління інвестиційною діяльністю підприємства відбувається за умов мінливого інвестиційного клімату в країні, нестабільності діючого законодавства та постійної зміни кон'юнктури інвестиційного ринку в цілому або по його сегментах, коли спрогнозувати перебіг інвестиційного процесу практично неможливо[8].

Управління інвестиційною діяльністю господарюючого суб'єкта слід розглядати як єдність двох його складових стратегічного та оперативного управління. Стратегічне управління являє собою сукупність напрямів і способів використання інвестицій для отримання максимально можливого результату. Тактичне управління являє собою сукупність методів і прийомів для досягнення мети інвестиційної діяльності в конкретних умовах.

Метою управління інвестиційною діяльністю є:

- забезпечення потрібної прибутковості та терміновості досягнення цілей;
- розробка стратегій інвестиційної діяльності;
- визначити слабкі і сильні сторони підприємства.

В процесі реалізації головної цілі управління інвестиційною діяльністю підприємства направлено на вирішення таких завдань:

- забезпечення мінімізації інвестиційного ризику окремих реальних та фінансових інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства в цілому при передбаченому рівні їх доходності (прибутковості);
- забезпечення формування достатнього об'єму інвестиційних ресурсів;
- пошук шляхів прискорення реалізації діючої інвестиційної програми підприємства[5].

Всі вище вказані задачі управління інвестиційною діяльністю тісно між собою пов'язані. Тому, у процесі управління інвестиціями підприємства окремі завдання повинні бути узгоджені та оптимізовані між собою для ефективної реалізації інвестиційних проектів та досягнення головної мети підприємства. Ранжування окремих завдань здійснюється шляхом визначення їх значущості з урахуванням пріоритетності кожного з них у розвитку підприємства та менталітету інвестиційної поведінки власників чи менеджерів підприємства.

Інвестиційна стратегія при цьому розглядається як один з головних факторів забезпечення ефективного розвитку організації відповідно до обраної нею загальної економічної стратегії[21].

Для досягнення стратегічних цілей інвестиційної діяльності підприємства

обираються до реалізації інвестиційні проекти. Інвестиційний проект містить наступні стандартні розділи:

- коротка характеристика інвестиційного проекту (резюме)
- передумови й основна ідея проекту;
- аналіз ринку і концепція ринку;
- сировина і постачання;
- місце розташування, будівельна ділянка і навколишнє середовище;
- проектування і технологія;
- організація управління;
- планування реалізації проекту;
- фінансовий план і оцінка ефективності інвестицій (показники оцінки ефективності інвестиційних проектів представлені у додатку 2).
- Створення організаційних структур діяльності підприємств[2];

Такі структури будують за ієрархічною чи функціональною ознакою з виділенням відповідних «центрів відповідальності». В процесі реалізації цієї функції інвестиційного менеджменту необхідно забезпечити адаптацію цих структур до мінливих умов функціонування підприємств та напрямів інвестиційної діяльності.

Економічний аналіз є процесом дослідження умов і результатів інвестиційної діяльності підприємств з метою виявлення напрямів підвищення ефективності функціонування цієї підсистеми управління. Однією з найбільш важливих проблем, з якою стикаються при оцінці й аналізі інвестицій проектів, є невизначеність і ризик. Основна задача економічного аналізу процесу інвестиційної діяльності підприємств підрозділяється на більш локальні задачі: оцінка стану інвестиційної діяльності підприємства; аналіз досягнутого рівня інвестиційної діяльності підприємства; аналіз трансформаційних процесів інвестиційної діяльності підприємства; порівняльний аналіз; оцінка ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства[10].

Завдання аналізу процесу інвестиційної діяльності підприємства полягає в одержанні відомостей про стан і результати інвестиційної діяльності

підприємства, про величину, характер і причини відхилень у розвитку інвестиційної діяльності підприємства, а також про потенційні можливості розвитку інвестиційної діяльності підприємства[8].

- Здійснення планування інвестиційної діяльності підприємства за основними її напрямками;
- необхідність вибору з альтернативних інвестиційних проєктів найбільш ефективного;
- необхідність якнайшвидшого отримання віддачі від інвестицій;
- Розробка дієвої системи стимулювання реалізації управлінських рішень у сфері інвестиційної діяльності[2];

Мотивація інвестиційної діяльності підприємства будується на дії головних економічних законів, але є місце існувати специфічним особливостям. Опишемо ці особливості за допомогою схеми мотивації інвестиційної діяльності представлена на рисунку 1.1.

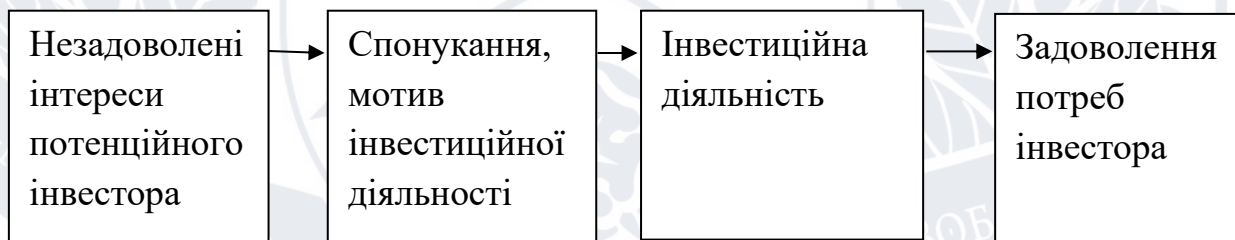

Рисунок 1.1. – Мотивація інвестиційної діяльності

Дії, що починаються по здійсненню інвестицій, вимагають вкладення коштів і можуть принести доходи або призвести до матеріальних втрат. Щоб прийняти певне рішення про здійснення інвестиційної діяльності. Будучи усвідомленим, інтерес штовхає інвестора до дій з його досягнення, перетворюється в спонукальний мотив, рушійну силу. Економічні інтереси суб'єктів залежать від їх положення в системі економічних відносин і задовольняються через систему виробництва[5].

Контроль, який беззаперечно посідає вагоме місце в системі управління інвестиційною діяльністю, повинен базуватися на наступних принципах:

- направленість на реалізацію інвестиційної стратегії;
- орієнтованість на стандарти;
- відповідність методів контролю методам аналізу та планування;
- гнучкість та простота побудови;

Існує таке поняття як моніторинг інвестиційних проектів – процес постійного нагляду та контролю за освоєнням інвестицій. Існує 3 види моніторингу: фінансовий, маркетинговий, технічний[11].

- Управління реальними інвестиціями;
- Управління фінансовими інвестиціями;
- Управління формуванням інвестиційних ресурсів.

Формування інвестиційних ресурсів є основною вихідною умовою здійснення інвестування[20].

1.3. Основні принципи і етапи управління інвестиційною діяльністю підприємства

Інвестиційне проектування складається з таких етапів:

- 1) дослідження, планування та розроблення інвестиційного проекту;
- 2) реалізація інвестиційного проекту;
- 3) поточний контроль та регулювання інвестиційного проекту;
- 4) оцінка та аналіз досягнутих результатів після завершення проекту[19].

Моніторинг реалізації інвестиційних програм та проектів - оцінка результатів впровадження проектів, пролонгація інвестиційного договору, підготовка рішень щодо своєчасного виходу з неефективних інвестиційних проектів або реінвестування капіталу. Ефективність інвестиційних проектів тісно пов'язана із цілями виробництва, мотивами підприємництва в ринковій економіці, оскільки вони повинні приносити прибуток та сприяти підвищенню конкурентоспроможності. Безпосередні критерії оцінки інвестиційних проектів досить різноманітні та повинні включати поряд із суто економічними показниками й деякі інші, зокрема поліпшення умов праці, створення нових

робочих місць, підвищення екологічної безпеки виробничих об'єктів тощо. Поряд з економічною ефективністю інвестиційні проекти повинні мати обґрунтування і з позицій мультиплікативної ефективності [18].

Облік стратегічних цілей розвитку підприємства, які забезпечуються його майбутньої інвестиційною діяльністю. Характер диференціації цілей інвестиційної стратегії підприємства в залежності від конкретних стадій його життєвого циклу може бути проілюстрований даними таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Диференціація стратегічних цілей інвестиційної стратегії в залежності від стадій життєвого циклу підприємства[6]

Стадії життєвого циклу підприємства	Основні стратегічні цілі
1. «ДИТИНСТВО»	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення високих темпів реального інвестування; - забезпечення беззбитковості інвестиційної діяльності.
2. «ЮНІСТЬ»	<ul style="list-style-type: none"> - розширення обсягів реального інвестування; - диверсифікація напрямків реального інвестування; - забезпечення мінімальної норми поточної інвестиційного прибутку.
3. «РАННЯ ЗРІЛІСТЬ»	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення виходу на «критичну масу інвестицій»; - диверсифікація форм реального інвестування; - формування портфеля фінансових інвестицій; - забезпечення необхідних темпів приросту інвестованого капіталу.
4. «ОСТАТОЧНА ЗРІЛІСТЬ»	<ul style="list-style-type: none"> - підтримка «критичної маси інвестицій»; - велика диверсифікація форм реального і фінансового інвестування; - забезпечення середньої норми інвестиційного доходу; - розвиток реальних інвестицій, які переслідують позаекономічні цілі.

Продовження таблиці 1.1.

5. «СТАРІННЯ»	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення своєчасної реновації амортизуються; - «стиснення» портфеля фінансових інвестицій з метою підвищення рівня його прибутковості; - дезінвестування капіталу з низькорентабельних інвестиційних об'єктів із забезпеченням мінімальних його втрат; - реінвестування капіталу з метою підтримки необхідного обсягу операційної діяльності.
---------------	--

Такий критерій базується на загальній філософії фінансового управління підприємством, що входить до складу його стратегічного набору. У теорії стратегічного фінансового менеджменту виділяють зазвичай три типу інвестиційної політики підприємства за критерієм ризикових переваг інвестора - консервативну, помірну і агресивну. Консервативна інвестиційна політика спрямована на мінімізацію інвестиційного ризику як пріоритетної мети. При здійсненні цієї політики інвестор не прагне ні до максимізації розміру поточного доходу від інвестицій, ні до максимізації приросту капіталу (і відповідно до максимізації ринкової вартості підприємства), а дбає лише про безпеку капітальних вкладень.

Помірна (компромісна) інвестиційна політика спрямована на вибір таких об'єктів інвестування, за якими рівень поточної прибутковості, темпи зростання капіталу і рівень ризику в найбільшій мірою наближені до середньоринкових. При реалізації цієї політики підприємство не прагне до максимізації свого інвестиційного доходу і уникає вкладень капіталу в високо-ризикові об'єкти інвестування, одночасно відкидаючи низькодохідні інвестиційні проекти і фінансові інструменти інвестування. Агресивна інвестиційна політика спрямована на максимізацію поточного доходу від вкладень капіталу в

найближчому періоді. При здійсненні цієї політики оцінки та обліку рівня інвестиційного ризику і можливостям зростання ринкової вартості підприємства у віддаленій перспективі відводиться допоміжна роль. Така політика реалізується шляхом формування агресивної інвестиційної програми (агресивного інвестиційного портфеля)[12].

Вибір конкретного типу інвестиційної політики підприємства за програмними цілями вкладення капіталу з урахуванням ризикових переваг його власників і менеджерів здійснюється з урахуванням наступних факторів:

- Фінансової філософії підприємства;
- Обраного типу корпоративної і фінансової стратегії підприємства;
- Фінансового стану підприємства[7].

Взаємозв'язка основних напрямків інвестиційної стратегії підприємства. У процесі цього етапу забезпечується узгодженість окремих напрямків інвестиційної стратегії підприємства за обсягами, термінами реалізації і іншим параметрам[17].

При великих обсягах інвестиційної діяльності підприємства його інвестиційна стратегія диференціюється в розрізі реального і фінансового інвестування[16].

Висновки до розділу 1

У першому розділі «Теоретичні основи управління інвестиційною діяльністю підприємств» проведено аналіз понять «інвестиції» та «інвестиційна діяльність», розкрито форми здійснення інвестицій; визначено особливості управління формуванням інвестиційних ресурсів та охарактеризовано основні управлінські складові провадження інвестиційної діяльності на підприємстві.

На основі узагальнення теоретичних підходів до визначення поняття «інвестиції» в дослідженні обґрунтовано, що основною метою інвестицій на підприємстві є забезпечення різних форм його розвитку і нагромадження

капіталу, а поняття інвестиційної діяльності доцільно розглядати в контексті сподівань зацікавлених сторін на успішний економічний розвиток і довготермінове зростання ціни підприємства. Згідно із сучасною концепцією управління, спрямованого на зростання добробуту, інвестиційну діяльність підприємства визначено як сукупність операцій, пов'язаних із реалізацією проектів для отримання довготермінового зростання його ринкової ціни.

У роботі охарактеризовано такі найважливіші управлінські складові інвестиційної діяльності, як: інвестиційні програма, стратегія і політика підприємства; функції управління та принципи побудови механізму управління інвестиційною діяльністю. Постійне відстеження результатів втілення інвестиційної стратегії та порівняння зі встановленими цілями є невід'ємною умовою успішної результативності програм розвитку підприємства при змінах зовнішнього і внутрішнього середовища. У роботі розкрито існуючі підходи до визначення поняття «інвестиційна політика підприємства», за підсумковим висновком вона забезпечує розробку найбільш ефективних шляхів реалізації стратегічних цілей інвестиційної діяльності за конкретними періодами, напрямками її реалізації та оцінювання результативності[22].

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «БЕРДИЧІВСЬКИЙ ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Бердичівський пивоварний завод»

Виробництво пива в Україні є досить перспективним і дана продукція користується попитом серед українців (найбільше у теплу пору року). Вітчизняні виробники в повній мірі забезпечують потребу споживачів в даній продукції не тільки в межах країни, але разом з тим завойовують прихильників і закордоном.

Історія розвитку підприємства бере свій початок ще з 1861 року. Тоді чеський колоніст С.Е. Чеп купив в Бердичеві ділянку землі і побудував пивоварний завод. До цього в місті, що інтенсивно розвивалося, вже були три невеликих пивоварних заводи. Чеп не лише будує цехи, але й артезіанську свердловину, проби води якої обіцяли якісне пиво. Було побудовано багато допоміжних приміщень, квартири для службовців. Поблизу заводу підприємець заклад хмільник, на якому вирощувався хміль для потреб заводу[4].

У 1994 році Бердичівський пивоварний завод перетворений у відкрите акціонерне товариство «Бердичівський пивоварний завод», а 20.02.2006 року відкрите акціонерне товариство «Бердичівський пивоварний завод» перетворений у товариство з обмеженою відповідальністю «Бердичівський пивоварний завод».

Л.Р. Ліпецький і донині є головою правління ТОВ «Бердичівський пивоварний завод». Так, зараз підприємство є членом української галузевої компанії по виробництву пива, безалкогольних напоїв та мінеральної води ВАТ «Укрпиво» наряду з провідними пивоварними заводами, такими як: комбінат «Славутич», комбінат «Рогань», «Вінницький пивоварний завод», Київський пивоварний завод №1.

Товариство здійснює такі види діяльності: виробничу, торгівельно-

закупівельну, комерційну, зовнішньоекономічну та надає посередницькі послуги по предмету діяльності[4].

Потужність виробництва пива нині - 1100 тис. л. на рік, солоду нетоварного - 490 тон на рік.

Підприємство виробляє 7 основних сортів пива – «Бердичівське Хмільне», «Бердичівське Леон», «Бердичівське Пшеничне GOLD», «Бердичівське Пшеничне», «Бердичівське Вечірній Бульвар», «Бердичівське Лагер», «Бердичівське Кармеліт», «Бердичівське Преміум». До пива масового попиту відноситься пиво «Бердичівське Хмільне», що займає в загальному виробництві пива 85%.

Сировиною є ячмінь у вигляді солоду, несолоджені матеріали, ферментативні препарати, хміль, пивні дріжджі і вода. Ячмінь за складом екстрактивних речовин і рівнем їх зброджуваності більше ніж інші злакові культури придатний для виготовлення пива. Від якості і складу ячменю залежать споживчі властивості і стійкість пива при зберіганні. Несоложені матеріали застосовують для збільшення екстрактивності і формування смаку. Використовують рисову січку, кукурудзяну крупу, сою, цукор і глюкозу. Рис застосовують з-за високого вмісту крохмалю. Хміль використовують для надання пиву характерного аромату і специфічного гіркуватого смаку і біологічної стійкості при зберіганні. Сольовий склад і властивості води відіграють велику роль у формуванні якості пива, тому до неї пред'являють вимоги по жорсткості, кислотності, смаку і запаху до мікробіологічної кислоти.

Технологія виготовлення пива – це довгостроковий і важкий технологічний процес, що продовжується 60-100 днів і включає такі:

- отримання солоду з ячменю;
- приготування сусла і його зброджування;
- видержку пива;
- обробку;
- розлив.

Пиво в залежності від концентрації початкового сусла і степені його

збродження містить 86-91% води, 3-10% незбродженого сусла, 1,5% спирту, 0,4% CO₂[4].

Виробництву високоякісної продукції сприяє налагоджена робота пивзаводу. Організаційна структура управління підприємством є лінійно-функціональною (додаток 1).

Виконавчий директор очолює підприємство. Його першим заступником є головний інженер, який проводить технічну підготовку та обслуговування виробництва, розробку заходів щодо підвищення якості продукції та дотримання технологічної дисципліни. Завідувач лабораторії відповідає за контроль якості товару, мінімізацію браку, виконання усіх процедур тільки відповідно стандартизації.

Постачальницько-збутовою діяльністю займається заступник виконавчого директору по збуту й постачанню. Він забезпечує своєчасне підписання договорів з постачальниками сировини та споживачами продукції, виконання завдань і обов'язків по поставкам продукції (кількості, асортименту, якості та строкам).

Економічну службу на підприємстві очолює фінансовий директор. Він займається організацією планової роботи на підприємстві. Підпорядковані йому відділи забезпечують проведення робіт по підвищенню економічного результату всіх видів діяльності підприємства, відповідають за вчасну розробку заходів по ефективному використанню усіх ресурсів підприємства.

Облік виробництва, контроль за використанням засобів та дотриманням фінансової дисципліни, складанням звітів та балансів, розрахунки з робітниками та службовцями здійснює бухгалтерія.

Головний пивовар, який підпорядковується начальнику виробничого відділу, несе відповідальність за якість випущеної продукції та приймає участь у розробці заходів щодо підвищення технічного рівня, технологічної підготовки і технічного переозброєння виробництва, впровадженню наукової організації праці.

Як і будь-яка підприємницька структура (фірма), ТОВ «Бердичівський

пивоварний завод» не може бути ізольована від впливу сторонніх факторів, які разом і утворюють зовнішнє середовище її діяльності. Зовнішнє середовище фірми може бути визначене як безліч сил і суб'єктів, що безпосередньо або опосередковано впливають на функціонування фірми і діють за її межами[4].

Відповідно до чинного законодавства України завод сплачує податки (ПДВ, акцизний збір, податок на прибуток, податок за забруднення навколишнього середовища тощо) та здійснює відрахування у фонди соціального страхування [2].

Постачальниками ресурсів на ТОВ «Бердичівський пивзавод» є різні суб'єкти господарювання, які забезпечують підприємство необхідними матеріальними, технічними, енергетичними ресурсами. Головними постачальниками є сільськогосподарські підприємства, в яких завод закуповує ячмінь для виробництва власного солоду. Однак солоду власного виготовлення недостатньо для потреб виробництва, тому решту готового солоду завод закуповує на Бердичівському солодовому заводі.

Інший важливий компонент для виготовлення пива – хміль, Бердичівський пивзавод також закуповує у сільськогосподарських підприємствах Житомирської області, інколи в Асоціації «Укрхміль». Бердичівський пивзавод намагається кредитувати засів зернових, що надає змогу закупівлі сировини за цінами, діючими на момент укладення договору[3].

Компанія використовує різні способи просування своїх торгових марок. Найбільш поширеним способом є реклама, найчастіше на бігбордах, в газетах і журналах. Рідше застосовується реклама марок пива в розважальних місцях міста. В основному даний засіб використовується в фірмових пивних барах міста. ТОВ «Бердичівський пивзавод» регулярно проводить рекламні акції, пов'язані з дегустацією його пива в магазинах міста.

Взаємовідносини ТОВ «Бердичівський пивзавод» з банком щодо відкриття рахунків регулюються Законом України "Про внесення до деяких законів України змін щодо відкриття банківських рахунків" та Інструкцією №3 "Про відкриття банками рахунків у національній та іноземній валюті". ТОВ

"Бердичівський пивзавод" відкрило два поточних рахунки в банку "Аваль" - у національній валюті та в іноземній валюті. Також підприємство має кредитний рахунок в "ПриватБанку", на який отримуються надані банком в кредит кошти[3].

Фактори впливу зовнішнього середовища на функціонування підприємства представимо в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Фактори впливу зовнішнього середовища на ТОВ «Бердичівський пивоварний завод»

Фактори	Вияв	Можливі дії підприємства
1.Економічні	<ul style="list-style-type: none"> - зменшення обслуговування; - розвиток конкуренції між підприємствами; - можливість зменшення собівартості послуг; - розвиток нечесної конкуренції. 	<ul style="list-style-type: none"> - зменшення ціни; - зміна асортименту; - розробка збалансованої торгівельної політики; - пошук більш дешевих ресурсів для виробництва.
2.Політичні	<ul style="list-style-type: none"> - ускладнення роботи внаслідок змін в податковій політиці держави; - збільшення або зменшення рівня оподаткування імпортованих конкурентних товарів; 	<ul style="list-style-type: none"> - пристосування до змін в податковій політиці шляхом вдосконалення технологій складання звітності; - зміна ціни; - лобіювання на законодавчому рівні інтересів національних виробників.

Продовження таблиці 2.1.

3.Правові	<ul style="list-style-type: none"> - поява можливості ухилення від сплати податків; - ускладнення роботи через нечіткість, незрозумілість та протиріччя в окремих статтях законодавства. 	<ul style="list-style-type: none"> - використання складних схем ведення діяльності для зменшення витрат.
-----------	--	---

На основі даних про сильні та слабкі сторони діяльності підприємства побудуємо матрицю SWOT-аналізу, що дасть змогу проаналізувати становища підприємства і визначити можливі шляхи його подальшого розвитку (табл. 2.2.).

Таблиця 2.2 – Матриця SWOT ТОВ «Бердичівський пивоварний завод»
[складено автором за даними підприємства]

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - наявність кваліфікованих кадрів; - налагоджена система управління; - наявність чіткої дисципліни в колективі; - сильна позиція у багатьох ринкових сегментах. 	<ul style="list-style-type: none"> - недостатній рівень розвитку аналітичного підрозділу; - брак власних коштів на впровадження нових технологій; - недостатня обґрунтованість стратегічних дій.
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - поява нових ринків; - спрощення законодавства; - впровадження новітніх технологій виробництва. 	<ul style="list-style-type: none"> - постійні зміни у нормативному регулюванні; - поява нових конкурентів.

Проаналізувавши й зіставивши можливості із сильними сторонами ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» можемо зробити висновок, що за даних умов стратегія підприємства має бути націлена на зростання і перспективне вирішення існуючих проблем шляхом вдосконалення якості послуг, систем менеджменту і маркетингу.

2.2. Аналіз системи управління інвестиційною діяльністю ТОВ «Бердичівський пивоварний завод»

Розпочнемо з аналізу основних засобів. Основні засоби - це засоби праці, які мають вартість і функціонують у виробництві тривалий час у своїй незмінній споживчій формі. Сам аналіз розглянемо в таблиці 2.1:

Таблиця 2.3 Вартість основних засобів ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» за 2019-2020 рр[4].

Основні засоби	Роки				Відхилення	
	2019		2020		Абсолютне	Відносне
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%		
Первісна вартість	7187,7	100	7789,6	100	601,9	8,4
Залишкова вартість	4420,7	61,5	4450,7	57,1	30	0,7
Знос	2767	38,5	3338,9	42,9	571,9	20,7

Як ми бачимо з табл. 2.3, первісна та залишкова вартість основних засобів збільшилась відповідно на 601,9 тис. грн. та 30 тис. грн., що є результатом введення у виробництво нового обладнання.

Проаналізуємо ефективність використання основних засобів за допомогою таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Показники ефективності використання основних засобів ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» за 2019-2020 рр[4].

Показник	Роки		Відхилення	
	2019	2020	Абсолютне	Відносне
	Тис. грн.	Тис. грн.		%
Залишкова вартість основних засобів	4420,7	4450,7	30	0,7
Чистий дохід від реалізації продукції	24248,2	26882,1	2633,9	10,9
Середньоспискова чисельність працівників, чол.	311	311	0	-
Фондомісткість, грн.	0,18	0,17	-0,01	-5,6
Фондоозброєність тис. грн./чол.	14,2	14,3	0,1	0,7
Фондовіддача, грн.	5,49	6,04	0,55	10

Виходячи з даних табл. 2.4 найбільш загальним показником, який характеризує ефективність використання основних засобів, є фондовіддача. Фондомісткість, показник обернений до фондовіддачі, показує, скільки потрібно витратити основних засобів на виготовлення одиниці продукції.

Проаналізуємо структуру операційних витрат в табл. 2.5:

Таблиця 2.5 - Структура та динаміка операційних витрат ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» за 2019-2020 рр. [складено автором за

даними підприємства]

Показник	2019	2020	Відхилення	
	Тис. грн.	Тис. грн.	Абсолютне	Відносне %
Матеріальні витрати	12921,8	14325,4	1403,6	10,9
Витрати на оплату праці	3963,2	4728,5	765,3	19,3
Відрахування на соціальні заходи	1473,5	1758	284,5	19,3
Амортизація	429,5	533,1	103,6	24,1
Інші операційні витрати	1037,3	633,7	-403,6	-38,9
Разом	19825,3	21978,7	2153,4	10,9

З даних табл. 2.5 видно, що величина операційних витрат у 2020 році збільшилася на 2153,4 тис. грн. або на 10,9%. Це відбулося за рахунок збільшення витрат на оплату праці на 765,3 тис. грн., або на 19,3%, суми відрахувань на соціальні заходи на 284,5 тис. грн. або на 19,3%, та суми амортизаційних відрахувань, яка збільшилася на 103,6 тис. грн. або на 24,1 %. Матеріальні витрати збільшилися на 1403,6 тис. грн. або на 10,9%, зменшилися інші операційні витрати на 403,6 тис. грн., або на 38,9%.

Проаналізуємо показники плинності кадрів на даному пивзаводі (табл. 2.6):

Таблиця 2.6 - Рух персоналу ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» за

2019-2020 рр. [складено автором за даними підприємства]

Показники	2019р.		2020р.		Відхилення		
	Осіб	%	Осіб	%	Абсолютне		Відносне, %
					Осіб	%	
Прийнято працівників	4	1,2	3	0,9	-1	-0,3	-25
Вибуло працівників	4	1,2	3	0,9	-1	-0,3	-25
На пенсію	1	0,3	-		-1	-0,3	
За власним бажанням	2	0,6	1	0,3	-1	-0,3	-50
З інших причин	1	0,3	2	0,6	1	0,3	50
Середньоспискова чисельність персоналу	311	100	311	100	0	0	-
Коефіцієнт плинності кадрів	0,013		0,010		-0,003		-23

Як видно з даних табл. 2.6, кількість прийнятих працівників зменшилась на 1 або на 25%. Кількість вивільнених працівників зменшилась на 1 або на 25%. Коефіцієнт плинності кадрів в 2020 році зменшився на 23%. Загалом, з даних таблиці можна сказати, що на даному підприємстві відсутня плинність персоналу.

Використовуючи основні елементи виробничого процесу (засоби праці, предмети праці та робочу силу), підприємство досягло певного рівня прибутковості за аналізований період. Проаналізуємо фінансові результати діяльності пивзаводу за допомогою табл. 2.7.

Таблиця 2.7 - Фінансові результати діяльності ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» а 2019-2020 рр. [складено автором за даними підприємства]

Фінансові результати	Роки		Відхилення	
	2019	2020	Абсолютне	Відносне %
Чистий дохід від реалізації продукції	24248,2	26882,1	2633,9	10,9
Собівартість реалізованої продукції	17701,2	19623,9	1922,7	10,9
Валовий прибуток	6547	7258,2	711,2	10,9
Інші операційні доходи	2300	1023	-1277	-55,5
Адміністративні витрати	502,3	563,2	60,9	12,1
Витрати на збут	110	196	86	78,2
Фінансовий результат від операційної діяльності	8234,7	7522	-712,7	-8,7
Інші фінансові доходи	-	1200	1200	-
Фінансові витрати	-	484,6	484,6	-

Продовження таблиці 2.7.

Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	8234,7	8237,4	2,7	0,03
Податок на прибуток від звичайної діяльності	2058,7	1894,6	-164,1	-8
Чистий прибуток	6176	6342,8	166,8	2,7

Як видно з табл. 2.7, фінансовий результат від операційної діяльності зменшився на 712,7 тис. грн. (8,7 %), що зумовлено збільшенням витрат та зменшенням інших операційних доходів. Податок на прибуток зменшився на 8% внаслідок зміни податкової ставки на законодавчому рівні, що й вплинуло у значній мірі на збільшення чистого прибутку пивзаводу на 166,8 тис. грн. або на 2,7%.

Висновки до розділу 2

У другому розділі Оцінка інвестиційної діяльності ТОВ «БЕРДИЧІВСЬКИЙ ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД» ми дізналися, що Товариство здійснює такі види діяльності: виробничу, торгівельно-закупівельну, комерційну, зовнішньоекономічну та надає посередницькі послуги по предмету діяльності.

Потужність виробництва пива нині - 1100 тис. л. на рік, солоду нетоварного - 490 тон на рік.

Головними постачальниками ресурсів на ТОВ «Бердичівський пивзавод» є сільськогосподарські підприємства, в яких завод закуповує ячмінь для виробництва власного солоду. Однак солоду власного виготовлення недостатньо для потреб виробництва, тому решту готового солоду завод закуповує на Бердичівському солодовому заводі.

Для формулювання, узагальнення проблем підприємства користувалися методом SWOT-аналізу, який дозволяє комплексно оцінити вплив на функціонування і розвиток організації чинників зовнішнього і внутрішнього середовища. Проаналізувавши й зіставивши можливості із сильними сторонами ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» можна зробити висновок, що за даних умов стратегія підприємства має бути націлена на зростання і перспективне вирішення існуючих проблем шляхом вдосконалення якості послуг, систем менеджменту і маркетингу.

РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «БЕРДИЧІВСЬКИЙ ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД»

3.1. Вибір оптимального джерела фінансування інвестиційної діяльності

У даний час на підприємствах інвестиційна діяльність зводиться переважно до операцій реального інвестування. Діяльність ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» спрямована на використання реальних інвестицій.

Дослідивши історію розвитку підприємства та переглянувши новини м. Бердичева щодо його діяльності, ми можемо назвати ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» інвестиційно активним підприємством.

Серед інвестиційних проектів, реалізацією яких займалося ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» наступні:

- реконструкція холодильного відділення та встановлення установки для підготовки води;

- впровадження нової фірмової пляшки із закруткою, яка допоможе захистити продукцію від підробок та полегшить процес відкриття пляшки;
- сталєне бродильне відділення;
- проведення реконструкції цеху варниці з використанням німецького обладнання, яке не тільки допомагає покращити якість продукції, але й дозволяє збільшити обсяги виробництва пива.

Отже, ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» - компанія, яка проводить одні з найбільших інвестиційних вливань в напрямку модернізації та розширення власного виробництва.

Фінансування інвестиційних проектів згідно з отриманими у другому розділі результатами аналізу здійснювалося у 2020 році переважно за рахунок власних коштів. На рисунку 3.1. ми можемо побачити відсоткове співвідношення між власними та залученими коштами, що використовувались на пивзаводі у 2020 році.

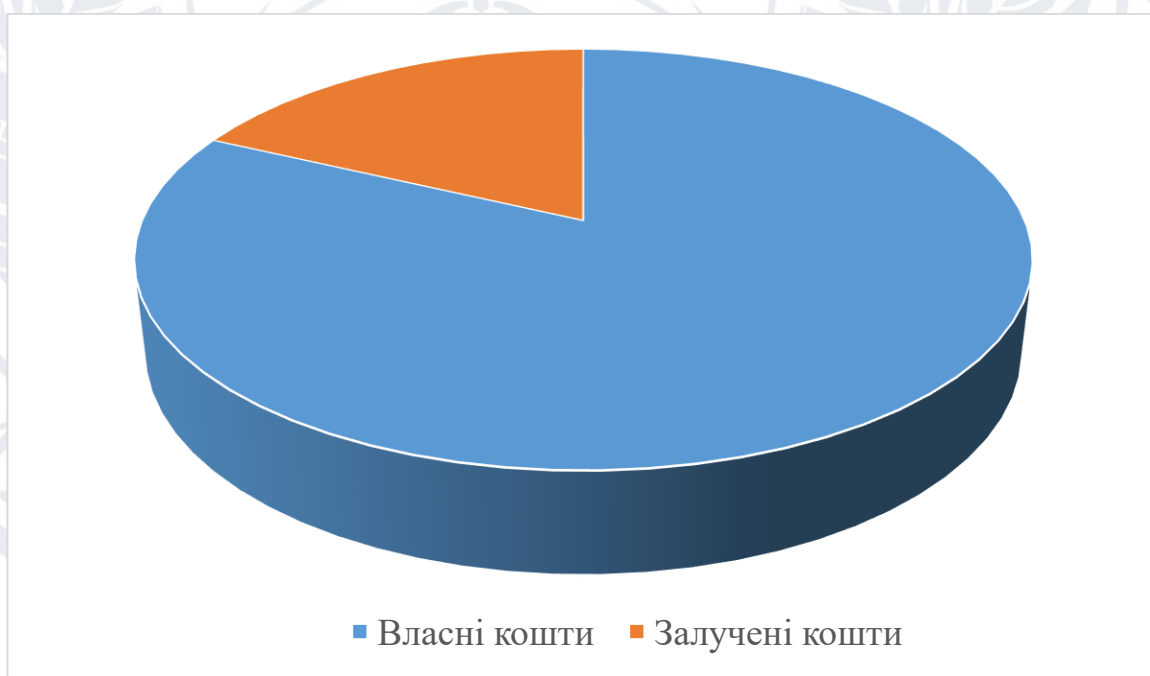

Рис. 3.1. – Джерела фінансування інвестицій на пивзаводі

Варто відмітити, що у підприємства є можливість використовувати за

потреби кредитні гроші. У м. Бердичеві функціонує достатня кількість фінансових установ, у тому числі: відділення № 73 ПАТ «Державний ощадний банк України», бердичівські відділення Житомирської обласної дирекції АППБ «Райффайзен Банк АвальФілія, «Відділення Промінвестбанку» в м. Бердичеві, ТВБВ Житомирської філії ПАТ «Державний експортно-імпортний банк», ТВБВ №2 Житомирської філії АБ «ЕнергобанкБердичівське», відділення ЖФ «Приватбанк», тощо.

Крім того, м. Бердичів є одним з найбільш інвестиційно привабливих міст Житомирської області, що дозволяє підприємствам міста залучати іноземні інвестиції.

Провівши маркетингове дослідження вдалося виділити фактори, що відштовхували інвесторів від співпраці з підприємством. Результати цього дослідження представлені в таблиці 3.1:

Таблиця 3.1 – Чинники, що сприяли залученню інвестицій на ТОВ «Бердичівський пивоварний завод»

Чинники позитивного впливу	Чинники негативного впливу
1. Чітке розуміння потреб ринку – 17,3%	1. Жорсткий податковий прес – 25,4%
2. Технічні переваги – 14%	2. Відсутність допомоги з боку місцевої влади – 18,4%
3. Цінові переваги товару – 12,5%	3. Потужна конкуренція – 12,3%
4. Наявність висококваліфікованого персоналу – 10,5%	4. Нездатність реалізувати заплановані інвестиційні рішення – 7,5%
5. Вдале планування інвестиційного менеджменту – 9,8%	5. Відсутність унікальності інвестицій – 6,1%
6. Особлива увага до інвестиційного проекту – 9%	6. Слабке просування нововведень на ринок – 6,1%

7. Зростаючий ринок – 8,3%	7. Несистематична інвестиційна діяльність – 5,7%
8. Вдала міжфункціональна координація – 6,3%	8. Неперспективна потреба – 4,8%
9. Активний маркетинг – 5,5%	

Отже, організаційною основою для управління інвестиційною діяльністю підприємства може стати єдиний банк інформації на базі фінансового центру, який би будував свої відносини з інвесторами і виробниками та споживачами продукції. Це дало б можливість багатоцільового використання інформації, а також забезпечило б кількісну взаємозалежність між витратами на проведення цих робіт і одержаними результатами.

3.2. Автоматизація інвестиційної діяльності підприємства

За близьких у цілому функціональних вимог до засобів автоматизації інвестиційної діяльності існують і досить суттєві відмінності у підходах.

Отже, насамперед, необхідно визначитися з тим, які завдання у сфері управління інвестиційними проектами для підприємства є пріоритетними з погляду автоматизації[13]. До типових мотивів автоматизації для керівництва підприємства відносяться:

- зниження ризику порушення умов договорів із компаніями та ризику виникнення необачних втрат інвестованих ресурсів;
- підвищення прозорості контролю за виконанням зобов'язань.

Для планово-економічних служб основними мотивами будуть:

- підвищення точності планування витрат за проектами, підрозділами, статтями витрат, а також точності планування завантаження підрозділів;
- зниження трудомісткості планування інвестиційних проектів.
- зниження ризику перевищення встановлених бюджетом лімітів.

Для керівників проектів до пріоритетних завдань відносяться:

- зниження ризику порушення термінів здачі робіт та етапів проектів;
- зменшення трудомісткості контролю фактичного виконання проектів за термінами та витратами;
- контроль виконання зобов'язань та формування звітності за проектами.

Для управління інвестиційною діяльністю в автоматизованій системі має бути реалізований наступний функціонал:

- Стратегічне планування та фінансове моделювання.

Мета цього планування — досягнення таких значень основних фінансових показників діяльності підприємства, які б відповідали базовим орієнтирам концепції розвитку, зафіксованій у стратегічних планах підприємства[18].

- Аналіз ланцюга створення вартості

Ланцюг створення вартості прагне створити конкурентні переваги, і його дослідження також застосовується до інших видів діяльності, таких як ланцюг постачання та мережі розподілу. Глобалізація призвела до створення глобальних ланцюгів створення вартості.

Ланцюг створення вартості встановлює чотири аспекти конкурентного ландшафту:

1. Ступінь інтеграції: Визначено всі ті види діяльності, які здійснюються в самій компанії, а не в інших незалежних компаніях.
2. Огляд промисловості: Це ринок та сектори, пов'язані з нашою компанією та з якими вона конкурує. Розроблена розмежована стратегія з чіткою метою досягнення цілей, поставлених спочатку.
3. Ландшафт сегмента: У цьому випадку це стосується варіацій, на які може вплинути товар і покупці цієї статті.
4. Географічна панорама: Включаються країни, міста чи регіони, де компанія конкурує.

- Управління проектами

Основними компонентами управління проектами є:

- визначення причин, чому проект необхідний;
- визначення вимог проекту, із зазначенням якості результатів, оцінки ресурсів і термінів;
- підготовка бізнес-плану, щоб виправдати інвестиції;
- забезпечення корпоративних угод і фінансування;
- розробка і реалізація плану управління проектом;
- лідерство і мотивація команди проекту;
- управління ризиками та змінами в проекті;
- моніторинг прогресу щодо плану;
- управління бюджетом проекту;
- комунікації із зацікавленими сторонами і проектною організацією;
- управління закупівлями і поставками;
- закриття проекту контрольованим чином, коли це необхідно[15].

■ Формування інвестиційних бюджетів

Аргументи можуть бути різними. Одні керівники, знаючи про високу ціну довгострокових кредитів, не можуть ними скористуватися, оскільки мають низький кредитний рейтинг на ринку позикового капіталу. Інші, не маючи вагомих заперечень проти емісії корпоративних облігацій, можуть виступати проти випуску акцій через побоювання втратити частину голосів в управлінні підприємством. Треті вважають за краще відмовитися від будь-якої форми зовнішнього фінансування, вважаючи, що безпека і контроль над фірмою важливіші за додатковий прибуток. Ці ситуації пов'язані з необхідністю оптимізації плану капітальних вкладень. Отже, необхідність оптимізації капітального бюджету виникає у тому випадку, коли є декілька привабливих проектів, але існують ресурсні обмеження. У такому разі відбирають проекти з максимальним сумарним значенням чистої приведеної вартості (NPV). Далі розглянемо найбільш типові ситуації, що вимагають оптимізації капіталовкладень[14].

▪ **Управління ефективністю**

Це комплексна система, яка охоплює усі стадії кругообігу капіталу, усі процеси формування і використання потенціалу організації, що забезпечує гармонізацію інтересів усіх учасників суспільних відносин. Вона включає: управління цільовими установками і стратегіями, матеріально-фінансовими потоками, людьми, процесами, інформаційними потоками та комунікаційними зв'язками.

Програмні продукти, на основі яких може бути створена автоматизована система:

- 1С:ERP Управління підприємством 2.0
- 1С ERP+PM Управління проектною організацією 2.0
- 1С:Управління проектною організацією.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі «Вдосконалення інвестиційної діяльності ТОВ «БЕРДИЧІВСЬКИЙ ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД» ми дізналися, що дане підприємство здійснює свою господарську діяльність у сприятливому середовищі і є провідним підприємством у своєму регіоні серед таких успішних та відомих широкому колу компаній як ТОВ «Бердичівська солодова компанія», ТОВ «Бердичівський хлібозавод», ТОВ «Бердичівська фабрика морозива».

Провели аналіз ефективності інвестиційної діяльності ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» і оцінили її. Під оцінкою ефективності інвестиційної діяльності ми вивчили вивчення стану, тенденцій розвитку, об'єктивну оцінку результатів інвестиційної діяльності і розробку на цій основі рекомендацій щодо подальшого підвищення рівня її ефективності.

ВИСНОВКИ

Інвестиційна діяльність - відповідним чином організована діяльність, що здійснюється в реально існуючих у країні умовах господарювання, сутність якої полягає у цілеспрямованому процесі знаходження необхідної кількості інвестиційних ресурсів, виборі відповідних об'єктів чи інструментів для їх вкладання, розробці і впровадженні поетапної інвестиційної програми чи стратегії та забезпеченні ефективної її реалізації з метою отримання прибутку та/чи іншого позитивного результату. Інвестиційна діяльність є досить складним процесом, адже для задоволення інтересів всіх її учасників необхідно здійснювати ефективне управління процесом інвестування, приймати управлінські рішення, враховуючи природу інвестицій, особливості об'єктів інвестування та суперечливість цілей, яких прагне досягти підприємство, та інші учасники інвестиційної діяльності.

Варто зауважити, що в науковій літературі досить часто, і ми поділяємо цю думку, управління інвестиційною діяльністю ототожнюють з інвестиційним менеджментом, і лише в деяких роботах автори наголошують на тому, що управління повинно базуватися на концепції інвестиційного менеджменту, тим самим розмежовуючи ці поняття.

Інвестиційний менеджмент може бути реалізований за різними підходами:

- 1) активним або пасивним;
- 2) прямим або побічним прийомами;
- 3) відносно контрольованим чи неконтрольованим.

До загальних функцій управління інвестиційною діяльністю належать планування, організація, мотивація та контроль.

Успішне функціонування системи інвестиційного менеджменту на будь-якому підприємстві залежить насамперед від ефективності його організаційного та інформаційного забезпечення.

Система організаційного забезпечення інвестиційного менеджменту являє

собою взаємопов'язану сукупність внутрішніх структурних служб і підрозділів підприємства, які забезпечують розробку і прийняття управлінських рішень щодо окремих аспектів його інвестиційної діяльності і несуть відповідальність за результати цих рішень.

Інформаційне забезпечення інвестиційної діяльності - це масив даних, аналізуючи які інвестор приймає рішення щодо інвестування.

ТОВ “Бердичівський пивзавод”, його інвестиційний менеджмент є об’єктом даної роботи. Для досягнення цілей виробничої діяльності завод формує внутрішнє, контактує з зовнішнім середовищем.

Проведений аналіз трудових ресурсів підприємства свідчить, що на заводі працює злагоджений колектив постійних працівників у кількості 311 чоловік. Плинність кадрів відсутня.

Операційні витрати пивзаводу збільшились у 2020 році порівняно з 2019 і 2018 роком.

Серед техніко-економічних показників покращилась продуктивність праці, фондоддача, фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування, середньорічна вартість основних засобів. Проте зменшення прибутку від реалізації продукції, збільшення витрат на 1 грн. реалізованої продукції є негативними факторами в роботі підприємства і потребують прискіпливої уваги для подальшого удосконалення діяльності підприємства та покращення показників прибутковості.

Підприємство потребує інвестиційних вкладень, адже фінансування у 2020 році йшло в основному за власних коштів, хоча може отримувати кредитну підтримку а також іноземні інвестиції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» № 1560-12 від 18.09.1991 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <<http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>>.
2. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» № 334/94-ВР від 28.12.1994 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/334/94-%D0%B2%D1%80>>.
3. Бердичів: офіційний портал міста [Електронний ресурс]. - Режим доступу: < <http://www.berdychiv.com.ua/invest.html> >.
4. Офіційний сайт ТОВ «БЕРДИЧІВСЬКИЙ ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < <https://berdpivo.com.ua> >
5. Бережна І.Ю. Поняття та роль інвестиційної діяльності та інвестиційного процесу на сучасному етапі економічного розвитку // Науковий вісник ЧДІЕУ. - 2011. - №1(9). - С. 86-92.
6. Білан О.С. Організаційно-економічні напрямки вдосконалення інвестиційного планування на кондитерських підприємствах // Сталий розвиток економіки: Всеукраїнський науково-виробничий журнал. - 2011. - С. 197-201.
7. Вінніченко І.І.. Формування системи управління інвестиційною діяльністю підприємства // Інвестиції: практика та досвід - 2007. - № 4. - С. 9-13.
8. Гончарова В.М., Горова О.А. Розвиток інвестиційної діяльності промислового підприємства // Проблеми матеріальної культури - Економічні науки. - 2010. - С. 120-122.
9. Гринів Т.Т. Роль маркетингу в реалізації інвестиційних проектів // Вісн. Нац. ун-ту “Львівська політехніка”. - 2003. - № 472: Логістика. - С. 233-237.
10. Денисенко М.П., Голубєва Т.С., Колос І.В. Інформаційне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства // КНУТД. - 2009. -

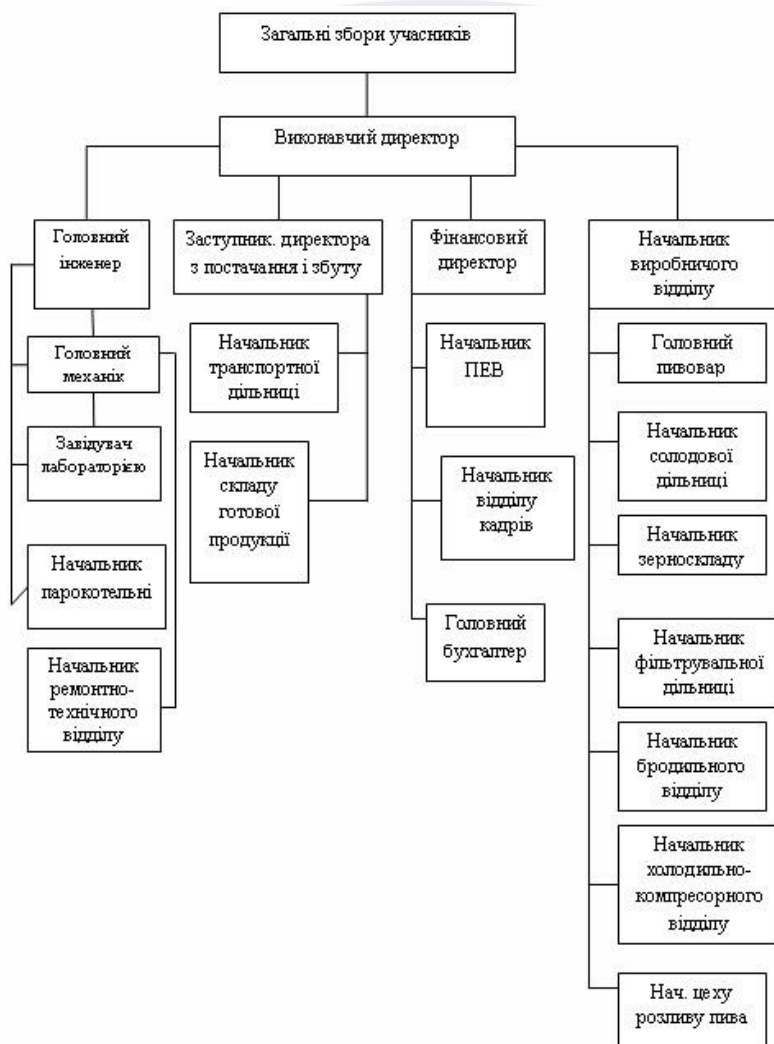
- №3. - С. 43-49.
11. Демченко Н.В., Євтушенко О.А. Формування організаційного забезпечення управління фінансовою діяльністю підприємства в сучасних умовах // Бізнесінформ. - 2011. - №4. - С. 105-109.
 12. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник для студентів / М.П. Денисенко - К. : Алеута, 2003. - 338 с.
 13. Довгунь О.С. Концепція інформаційного забезпечення інвестиційного розвитку промислових підприємств // НУЛП. - 2009. - С.44-49.
 14. Дуфенюк О.М., Вишивана Б.М. Визначення економічної сутності інвестицій та міжнародної інвестиційної діяльності в умовах розвитку ринкових відносин // Національний лісотехнічний університет України. - 2007. - №17.2. - С. 152-160.
 15. Економіка підприємства/ За ред. О.Ф. Покропивного. - К.: "Хвиля-Прес", Донецьк: МП "Поиск", 1995. - 400 с.
 16. Економіка підприємства: Підручник / М.Г. Грещак, В.М. Колот, А.П. Наливайко та ін.; За заг. ред. С.Ф. Покропивного. - Вид. 2-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2004. - 528 с.
 17. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / За ред. Р. Дяківа. - К.: Міжнародна економічна фундація, 2000. - 704с.
 18. Зернюк О.В., Жовнерик Є.М. Розвиток системи інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності підприємства // Економіка Криму. - 2012. - С. 192- 195.
 19. Керанчук Т. Оцінка фінансового стану підприємства // Економічний часопис-XXI. - 2008. - №10. - С. 115-124.
 20. Керанчук Т. Фінансова стабільність підприємства і методичні аспекти її оцінки // Економіка України. - 2000. - №1. - с. 83-86.
 21. Коломієць І.Ф. Інвестиційна привабливість регіону // Вісн. Львів. держ. ін-ту новітніх технологій та управління імені В'ячеслава Чорновола. № 1. Сер. Економічні науки. - 2007. - С. 171-186.
 22. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник/ С. Я. Салига, Н. В.

Даций, С. О. Корецький та ін.; М-во освіти і науки України. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 273 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Структура управління Товариства з обмеженою відповідальністю «Бердичівський пивоварний завод» лінійно-функціонального типу.

Показника оцінки ефективності інвестиційних проектів

Чистий приведений дохід:

Під чистим приведеним доходом розуміється різниця між приведеними до дійсної вартості сумою чистого грошового потоку за період експлуатації інвестиційного проекту і сумою інвестиційних витрат на його реалізацію.

Розрахунок здійснюється за формулою:

$$\text{ЧПД}_0 = \sum_{t=1}^n \frac{\text{ЧГП}_t}{(1+i)^t} - \text{ІВ}_0 \quad (1)$$

де ЧПД₀ - сума чистого приведенного доходу по інвестиційному проекту при одномоментному здійсненні інвестиційних витрат;

ЧГП_t - сума чистого грошового потоку за окремі інтервали загального періоду експлуатації інвестиційного проекту;

ІВ₀ - сума одномоментних інвестиційних витрат на реалізацію інвестиційного проекту;- застосована дисконтна ставка, виражена в частках одиниці;- число інтервалів в загальному розрахунковому періоді t.

Індекс (коефіцієнт) доходності

Індекс (коефіцієнт) доходності дозволяє співвіднести об'єм інвестиційних витрат з майбутнім чистим грошовим потоком по проекту. Розрахунок такого показника при одномоментних інвестиційних витратах по реальному проекту здійснюється за наступною формулою:

$$\text{ІД}_0 = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{\times \check{A}\check{D}_t}{(1+i)^t}}{\check{A}\check{I}} \quad (2)$$

де ІД₀ - індекс (коефіцієнт) доходності по інвестиційному проекту при одномоментному здійсненні інвестиційних витрат.

Період окупності (недисконтований та дисконтований)

Розрахунок цього показника може проводитися за двома методами - статичним (бухгалтерським) і дисконтним.

Недисконтований показник періоду окупності визначається статичним методом і розраховується за наступною формулою:

$$ПО_{\text{д}} = \frac{\hat{A}_i}{\times \ddot{A} \ddot{n} \ddot{l} \ddot{d}} \quad (3)$$

де $ПО_{\text{н}}$ - недисконтований період окупності інвестиційних витрат по проекту;

$ЧГП_{\text{сер.}}$ - середньорічна сума чистого грошового потоку за період експлуатації проекту (при короткострокових реальних вкладеннях цей показник розраховується як середньомісячний).

Відповідно дисконтований показник періоду окупності визначається за наступною формулою:

$$ПО_{\text{д}} = \frac{IB_o}{\sum_{t=1}^n \frac{ЧГП_t}{(1+i)^t} \cdot n} \quad (4)$$

де $ПО_{\text{д}}$ - дисконтований період окупності одномоментних інвестиційних витрат по проекту.

Додаток В

Підприємство ТОВ „Бердичівський пивоварний завод”..... за ЄДРПОУ

05418342

Територія

.....КОАТУУ

Орган державного управління за СПОДУ

Галузь за ЗКГНГ

Вид економічної діяльності за

15.96.0

КВЕД

Одиниця виміру: тис. грн. . Контрольна сума

БАЛАНС

за ____ 31 грудня ____ 2020 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код ряд ка	На почато к звітног о період у	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010	8,9	4,7
первісна вартість	011	11,5	11,5
знос	012	2,6	6,8
Незавершене будівництво	020		

Основні засоби:			
залишкова вартість	030	4 420,7	4450,7
первісна вартість	031	7187,7	7789,6
знос	032	2767,0	3338,9
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040		
інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом I	080	4429,6	4455,4
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	4 891,2	4142,8
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110		
незавершене виробництво	120	263,5	179,1
готова продукція	130	30,0	33,8
товари	140		
Векселі одержані	150		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	2265,0	2987,9
первісна вартість	161		
резерв сумнівних боргів	162		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170		
за виданими авансами	180		

з нарахованих доходів	190		
Поточні фінансові інвестиції	220		
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	33,6	165,3
в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250	102,3	57,8
Усього за розділом II	260	7 585,6	7566,7
III. Витрати майбутніх періодів	270	23	14
Баланс	280	12038,2	12036,1

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	171,0	171,0
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320	2659,2	3265,3
Інший додатковий капітал	330		
Резервний капітал	340	115,4	115,4
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	6176,0	6342,8
Неоплачений капітал	360		
Вилучений капітал	370		
Усього за розділом I	380	9121,6	9894,5
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	70,7	90,5

Інші забезпечення	410		
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом II	430	70,7	90,5
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440		
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480		
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	435,1	206,5
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселі видані	520		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	2387,0	1320,2
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540		
з бюджетом	550		
з позабюджетних платежів	560		
Зі страхування	570		
з оплати праці	580		
з учасниками	590		
Із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610	23,8	524,4
Усього за розділом IV	620	2845,9	2051,1
V. Доходи майбутніх періодів	630		
Баланс	640	12038,2	12036,1

Додаток Д

Підприємство ТОВ „Бердичівський пивоварний завод”..... за ЄДРПОУ

05418342

Територія

.....КОАТУУ

Орган державного управління за СПОДУ

Галузь за ЗКГНГ

Вид економічної діяльності за

15.96.0

КВЕД

Одиниця виміру: тис. грн. . Контрольна сума

Звіт про фінансові результати

за _____ рік _____ 2020 р.

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код ряд ка	За звітний період	За поперед ній період
1	2	3	4
Дохід (виручка) від реалізації продукції (робіт, послуг)	010	41096, 4	37069,9
Податок на додану вартість	015	6849,4	6178,3
Акцизний збір	020	7364,9	6643,4
	025		
Інші вирахування з доходу	030		
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	26882, 1	24248,2

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	19623,9	17701,2
Валовий:			
Прибуток	050	7258,2	6547,0
Збиток	055		
Інші операційні доходи	060	1023,0	2300,0
Адміністративні витрати	070	563,2	502,3
Витрати на збут	080	196,0	110,0
Інші операційні витрати	090		
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100	7522,0	8234,7
збиток	105		
Дохід від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120	1200,0	
Інші доходи	130		
Фінансові витрати	140	484,6	
Витрати від участі в капіталі	150		
Інші витрати	160		
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170	8237,4	8234,7
збиток	175		
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	1894,6	2058,7
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
прибуток	190	6342,8	6176,0
збиток	195		
Надзвичайні:			
доходи	200		
витрати	205		

Податки з надзвичайного прибутку	210		
Чистий:			
прибуток	220	6342,8	6176,0
збиток	225		

II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код ряд ка	За звітний період	За поперед ній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230	14325, 4	12921,8
Витрати на оплату праці	240	4728,5	3963,2
Відрахування на соціальні заходи	250	1758,0	1473,5
Амортизація	260	533,1	429,5
Інші операційні витрати	270	633,7	1037,3
Разом	280	21978, 7	19825,3